

Saadant, og jeg kan, som jeg allerede tidligere har bemærket, ikke se rettere. — og jeg tror heller ikke, at den høitagtede Minister har modlagt mig i saa Henseende —, end at disse Manøvrer med af saakaldte Huslodder at samle et større Afsættelse ikke vilde have kunnet lade sig praktisere, dersom det første Stykke af den høitagtede Ministers Lovforslags § 1 havde været Lov. Jeg tror, at det derefter overhovedet ikke vilde kunne lade sig udføre, ligesom jeg derhos i det Hele tvivler paa, at det vilde kunne lade sig udføre saaledes, at det kunde betale sig.

Jeg ønsker endnu kun at gjøre en lille og meget venstabelig Bemærkning til den høitagtede Indenrigsminister, og det er: at gjøre ham opmærksom paa, at der dog er een Lakune i hans Lovforslag, som jeg ikke for troede, at der fandtes i samme. I Anledning af mit Spørgsmaal eller, maatte mere end Spørgsmaal, i Anledning af min Indvending mod Lovforslaget, nemlig at det ikke tydelig angav, om det gjaldt alene for Fæstegodset paa Godserne eller tillige for Fæstegodset udenfor samme, det vil sige for de fæstepligtige Gaarde udenfor Godserne, henviste den høitærede Minister til Lovforslagets Titel. Men derved kommer man i det ubehagelige Tilfælde igennem Bestemmelsen i Lovforslagets § 7 at saa en Søndring mellem de fæstepligtige Gaarde paa Godserne, som for Fremtiden ikke maa bortforpagtes paa 50 Aar, og de fæstepligtige Gaarde udenfor Godserne, der ere langt større i Antal, og som man derefter meget gjerne for Fremtiden maa bortforpagte paa 50 Aar. Det forekommer mig egentlig ikke at være nogen Pryd for Lovforslaget, at det paa et Punkt som dette gjør nogen Forskjel i saa Henseende. Jeg er overhovedet meget væsenligt imod, at man giver forskjellige Love for et og samme Lovobjekt, og det er jo ogsaa noksom bekendt, at indtil 1861 var al den usfri Jord i Landet, hvad Fæstepligten angaar, stillet aldeles under de samme Billaar. I 1861 foretog man imidlertid en Søndring, idet man dengang gjorde Selvetergaardene fæstefri og kun bibeholdt Fæstepligten for de andre. De, der saaledes beholdt Fæstepligten, kunde nu dog i alt Fald ikke beklage sig over

at blive overbeholdte, fordi deres Naboer, som hidtil havde levet under de samme Billaar, bleve befriede fra Byrden heraf. Man ser vel med nogen Misnøje, ja maatte af og til med nogen Misundelse paa, at der indføres en saadan Forskjel, men nogen egentlig Ret til at klage, har man dog aabenbart ikke. Men naar jeg nu derimod ser paa Bestemmelserne i det foreliggende Lovforslag, da foretages der deri ikke blot en ganske lignende Søndring paa mange Punkter, hvorved det rammer kun den ene af de to, der hidtil have delt ganske lige Billaar, men det paa lægger tillige denne ene ganske nye Byrder. Dette forekommer det mig dog vel, at man har Ret til at beklage sig over, ligesom jeg ikke tvivler om, at adskillige af Bestemmelserne i dette Lovforslag vilde glide langt lettere ned hos Godseierne, naar de vare gjorte generelle og vare komne til at ramme Alle; thi, lidet nytter det jo dog, at Alle ere lige for Lovene, naar Lovene ikke ogsaa gjøres lige for Alle.

Madvig: Maatte jeg blot fremhæve, at den ærede sidste Taler selv i sit nu holdte Foredrag udtalte, at visse Misbrug ikke kunde være stete, hvis det første Stykke af § 1 havde været gjældende Lov. Men allerede blot forat det kan blive til Lov, bør man altsaa lade Lovforslaget gaa til 2den Behandling.

Da ikke flere begjærede Ordet, sluttedes Forhandlingen. Lovforslagets Dvergang til 2den Behandling sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 31 Stemmer imod 10.

Brock: Jeg tillader mig, at foreslaa Medsættelsen af et Udvalg i denne Sag, og efter Anmodning fra flere Sider skal jeg derhos foreslaa, at Udvalgsmedlemmernes Antal bliver 9.

Da Ingen ønskede Ordet med Hensyn til dette Forslag, sattes det under Afstemning og vedtoges med 27 Stemmer imod 10.